

Onderwerp vragen ex art. 41 RvO D66 over slecht ontwikkeld burgerschap
Nederlandse jongeren

Steller D. Vogelzang

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 74 43 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 6694290

Datum 13-12-2017 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door de heer A. J. Wonink van D66 gestelde schriftelijke vragen ex art. 41 RvO over het slecht ontwikkeld burgerschap van Nederlandse jongeren.

De brief van de vragensteller(s) treft u als bijlage aan.

De fractie van D66 heeft daar de volgende vragen over:

1. *Is het college bekend met de uitkomsten van de International Civic and Citizenship Education Study 2017?*

Ja, het college heeft kennis genomen van de International Civic and Citizenship Education Study 2016. Samengevat maken we hieruit op dat de gemiddelde kennis van burgerschap en de democratische rechtstaat van Nederlandse leerlingen gelijk is aan het internationale gemiddelde, maar lager dan dat van scholieren in landen die op Nederland lijken, zoals Denemarken. Daarnaast blijkt dat de onderlinge verschillen tussen verschillende groepen in Nederland relatief klein zijn in vergelijking met andere landen.

2. *Is het college met D66 van mening dat kennis van en participatie van jongeren in het politieke proces van levensbelang zijn voor onze democratie?*

We vinden het belangrijk dat jongeren kennis hebben van en participeren in het politieke proces.

3. *Ziet het college het als een verantwoordelijkheid om dit element van burgerschap te faciliteren en te stimuleren net zoals het college actief burgerschap in wijken als een verantwoordelijkheid ziet? En zo nee, waarom niet?*

Zoals bekend is onderwijs primair verantwoordelijk voor burgerschapsvorming. In het VO staan de meest direct met burgerschap verbonden kerndoelen in het leergebied mens en maatschappij, deze zijn gericht op meningsvorming, omgaan met diversiteit, democratie en politiek en Europese samenwerking. Hier zien we ook mooie voorbeelden van in het curriculum. Ook wijzelf stimuleren burgerschapsvorming onder jongeren. Stedelijk zijn bijvoorbeeld de kinderburgemeester en Raad van Kinderen twee mooie initiatieven om burgerschap bij jonge inwoners te bevorderen. Maar ook zijn er ook op wijkniveau mooie initiatieven, zoals de vreedzame kinderraad en Wijkdeal De Wijert.

4. *Ziet het college het ontwikkelen van burgerschap bij jongeren als onderdeel van de in de Gemeentebegroting (3.1) verwoorde ambitie om hen zo goed mogelijk voor te bereiden op de toekomst? En zo nee, waarom niet?*

Wij zien het als een gedeelde verantwoordelijkheid, welke primair bij het onderwijs ligt. Zoals genoemd in de beantwoording op vraag 3, zetten wij onze aanpak voor burgerschapsvorming bij jongeren voort.

5. *Ziet het college mogelijkheden om, mocht die wens binnen het onderwijs bestaan, om burgerschapsonderwijs op scholen een impuls te geven, door te faciliteren, stimuleren of verbindingen te leggen? Zou het college om na te gaan of die wens binnen het onderwijs leeft, de uitkomsten van het onderzoek willen bespreken met het College van Onderwijs.*

Het brede onderwerp burgerschapsvorming heeft de afgelopen periode de nodige impulsen gekregen. Tijdens een bijeenkomst omtrent het onderwijs van de toekomst op 22 november jl., waarbij het hele onderwijsveld van Groningen vertegenwoordigd was, werd burgerschapsvorming meerdere malen genoemd als aandachtspunt. Ook landelijk krijgt dit onderwerp veel aandacht, mede door de resultaten van het hiervoor aangehaalde onderzoek. Onderwijs2032 heeft eerder al een visie geformuleerd over toekomstgericht onderwijs. Hierin kwam naar voren dat burgerschap een steviger positie in de kern van het onderwijs krijgt. Curriculum.nu geeft daar een vervolg aan en werken een nieuw curriculum uit. Hierbij richten zij zich op negen

vakgebieden, waarvan burgerschap er een van is. Wij willen nu geen extra impuls geven hieraan. Gezien onze huidige samenwerking met het onderwijs op dit gebied en de landelijke ontwikkelingen krijgt het onderwerp voldoende aandacht.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter den Oudsten", written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter Teesink", written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink

Schriftelijke vragen ex. Art. 41 RVO

Betreft: slecht ontwikkeld burgerschap Nederlandse jongeren

Nederlandse jongeren weten minder over democratie dan leeftijdsgenoten in vergelijkbare landen. Dat blijkt uit de International Civic and Citizenship Education Study (ICCS)¹, een internationaal onderzoek naar burgerschap onder leerlingen in het voortgezet onderwijs, waarvan de resultaten op dinsdag 7 november zijn gepubliceerd. Het Nederlandse deel van het onderzoek is uitgevoerd door de Universiteit van Amsterdam (UvA) en het Kohnstamm Instituut, in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

In vergelijking met andere landen doen scholen in Nederland weinig aan burgerschap. Scholen mogen burgerschapsonderwijs zelf vormgeven en geven daar verschillend vorm aan. Een relatief laag percentage Nederlandse leraren voelt zich bekwaam om les te geven over verkiezingen of de grondwet.

De fractie van D66 bestempelt de uitkomsten van dit onderzoek als zorgwekkend. Kennis en participatie van jongeren in het politieke proces is van levensbelang voor de kwaliteit van onze democratie. Burgerschap is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van onze samenleving. Het gat dat Nederland daarmee heeft opgelopen ten opzichte van andere landen, moet wat D66 betreft zo spoedig mogelijk gedicht.

In de Gemeentebegroting 2018 (4.1.1, p. 90) wordt gesteld dat de gemeente voor zichzelf een rol ziet in het 'stimuleren, faciliteren en verbinden' als het gaat om het actief burgerschap van de inwoners van Groningen in hun wijk. Hierbij worden scholen expliciet genoemd als een maatschappelijk partner waar 'verbindingen' mee gelegd worden om de doelstelling meer burgerschap te stimuleren te realiseren.

De fractie van D66 heeft daar de volgende vragen over:

1. Is het college bekend met de uitkomsten van de International Civic and Citizenship Education Study 2017?
2. Is het college met D66 van mening dat kennis van en participatie van jongeren in het politieke proces van levensbelang zijn voor onze democratie?
3. Ziet het college het als een verantwoordelijkheid om dit element van burgerschap te faciliteren en te stimuleren net zoals het college actief burgerschap in wijken als een verantwoordelijkheid ziet? En zo nee, waarom niet?
4. Ziet het college het ontwikkelen van burgerschap bij jongeren als onderdeel van de in de Gemeentebegroting (3.1) verwoorde ambitie om hen zo goed mogelijk voor te bereiden op de toekomst? En zo nee, waarom niet?
5. Ziet het college mogelijkheden om, *mocht die wens binnen het onderwijs bestaan*, om burgerschapsonderwijs op scholen een impuls te geven, door te faciliteren, stimuleren of verbindingen te leggen? Zou het college om na te gaan of die wens binnen het onderwijs leeft, de uitkomsten van het onderzoek willen bespreken met het College van Onderwijs.

Hoogachtend,
Arend Jan Wonink
D66

¹ <http://www.iccs-nederland.nl/>